Hukuk Bölümü 2006/181 E. , 2006/262 K.

- 3285 SAYILI HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNU HK

  - HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNU(MÜLGA) (3285) Madde 22
  - TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN (5252) AMAÇ

"İçtihat Metni"

Davacılar : Ü. Ü.- R. Ü.

Davalı : Çay Kaymakamlığı

O L A Y : Çay Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 2.12.2005 gün ve 1691 sayılı işlemi ile, menşe şahadetnamesiz hayvan sevki yapıldığından bahisle 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 22 ve 47. maddeleri ile 4648 ve 5252 sayılı Kanunların ilgili maddeleri uyarınca davacılar adına idari para cezası verilmiş ve araç trafikten men edilmiştir.

Davacılar, söz konusu para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuşlardır.

ÇAY SULH CEZA MAHKEMESİ; 16.1.2006 gün ve 2005/249 Müteferrik sayı ile, itiraz edenlere Çay Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nce, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 22. ve 23. maddeleri ve buna ilişkin Yönetmeliğe aykırı şekilde hayvan nakletmekten idari para cezası verildiği ve itiraz edenlerin cezanın kaldırılması için Mahkemelerine müracaatta bulunduklarının anlaşıldığı, 3285 sayılı Kanun'un 56. maddesine göre "Bu Kanunda yazılı olan idari para cezaları o yerin en büyük mülki amiri tarafından verillir. Verilen idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11/02/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur." şeklindeki hükmü gereğince itirazı inceleme görevinin Mahkemelerine ait olmayacağı, Afyonkarahisar İdare Mahkemesi'ne ait olacağının anlaşıldığı gerekçesiyle kesin olarak görevsizlik kararı vermiştir.

Davacılar, bu kez, idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmışlardır.

AFYONKARAHİSAR İDARE MAHKEMESİ; 28.2.2006 gün ve E:2006/131; K:2006/116 sayı ile, davanın, davacıların 4648 sayılı Yasa uyarınca para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 2.12.2005 tarih ve 1691 sayılı işlemin iptali istemiyle açıldığı, 31.03.2005 günlü ve 25772 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 5325 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin (k) bendi uyarınca 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2,3,16, 22 ve 27. maddelerinden söz ederek, Kanunun geçici 2. maddesinde, kanun hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idari yaptırım kararları hakkında uygulanmayacağı belirtilmek suretiyle 5326 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden sonra idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine dair idari yaptırım kararlarına karşı açılacak davaların görüm ve çözüm görevinin yasa koyucu tarafından sulh ceza mahkemesine verildiği sonucuna ulaşıldığı, olayda; davacı adına 4648 sayılı Yasa uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararına karşı açılan iş bu davada, 5326 sayılı Kanun hükümlerinin yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden itibaren Mahkemeleri görevsiz olduğundan ve bakılmakta olan davanın da bu tarihten sonra açılması nedeniyle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde sulh ceza mahkemesinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Bunun üzerine, davacılar, idari para cezasına karşı yeniden Sulh Ceza Mahkemesine itiraz etmişlerdir.

Çay Sulh Ceza Mahkemesi 24.3.2006 gün ve 2005/249 Müt. sayılı yazı ile, görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle dosyayı Mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Z. Nurhan YÜCEL, Esen EROL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 25.12.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının davacıların ikinci kez Sulh Ceza Mahkemesine başvurusu üzerine anılan Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesine göre Kaymakamlık tarafından verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

8.5.1986 tarih ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde " Bu Kanunun amacı, hayvanlardan ve hayvan maddelerinden insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan korunulmasını ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele edilmesini sağlamaktır" denilmiş; 47. maddesinde verilecek idari para cezaları düzenlenmiş; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen 2. fıkrasında, bu Kanunda yazılı olan idarî para cezalarının o yerin en büyük mülkî amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, itiraz üzerine verilen kararın kesin olduğu, itirazın, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılacağı, bu Kanuna göre verilen idarî para cezalarının 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı belirtilmiştir.

3285 sayılı Yasa'nın 56. maddesinde yer alan düzenleme karşısında, para cezalarına karşı yapılacak itirazların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olacağının kabulü gerekir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 19.12.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 3285 sayılı Yasa'nın 47. maddesine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Afyonkarahisar İdare Mahkemesi'nce verilen 28.2.2006 gün ve E:2006/131, K:2006/116 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.